

University of Groningen

## Treatment outcomes in ANCA-associated vasculitis

Hessels, Arno

**IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.**

*Document Version*

Publisher's PDF, also known as Version of record

*Publication date:*

2019

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

*Citation for published version (APA):*

Hessels, A. (2019). *Treatment outcomes in ANCA-associated vasculitis: Determinants of efficacy and toxicity*. [Thesis fully internal (DIV), University of Groningen]. Rijksuniversiteit Groningen.

### Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

### Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

## DANKWOORD

---

Hoewel ik me op verschillende momenten heb afgevraagd waar ik aan begonnen was en of mijn PhD ooit af zou zijn, denk ik vooral terug aan een tijd waarin ik ontzettend veel heb geleerd, gegroeid ben als persoon en veel interessante en leuke mensen heb ontmoet. Dit is het laatste hoofdstuk dat ik schrijf voor mijn proefschrift. Ik had dit niet kunnen bereiken zonder de hulp van vele mensen die ik in de loop van de jaren ben tegengekomen. Bij deze een poging om ze allemaal te bedanken zonder iemand te vergeten.

Allereerst wil ik de vasculitis patiënten bedanken voor hun inspanningen bij de verschillende studies van dit proefschrift. In het bijzonder de patiënten die hun inspanningsvermogen op de proef hebben gesteld bij het onderzoek naar spierkracht en lichaamsbeweging. Bedankt voor jullie bereidheid bij te dragen aan het onderzoek en voor de tijd die jullie hebben geïnvesteerd.

Verder gaat veel dank uit naar mijn promotor, prof. dr. C.A. Stegeman, en mijn copromotoren, dr. A. Rutgers en dr. J.S.F. Sanders. Jullie enthousiaste begeleiding en input is onmisbaar geweest voor de voortgang van mijn PhD.

Coen, ik ben diep onder de indruk van je kwaliteiten als arts én als onderzoeker. Je input en adviezen zijn altijd van hoge kwaliteit. Ik waardeer het zeer dat je ondanks je meer dan fulltime gevulde schema en worstelingen met EPIC steeds weer tijd hebt vrijgemaakt om mee te denken over de voortgang van mijn PhD, inhoud van de manuscripten en de keuze voor een medisch specialisme. Ik ga mijn uiterste best doen in Enschede. Met wat ik van jou heb geleerd moet het goedkomen.

Bram, jij bent onmisbaar geweest bij dit traject. Vele donderdagen heb ik met jou voortgangsbesprekingen gehad. Steeds weer stond je me met raad en daad bij, waardoor ik met frisse moed en een helder plan verder kon. Ook heb je mij geholpen met een aanbevelingsbrief voor de opleiding interne geneeskunde en heb je mij aangedragen voor de leuke en leerzame functie als ANIOS reumatologie die ik naast mijn PhD afronding kan vervullen tot de start van mijn opleiding.

Jan-Stephan, overleggen waren door jouw aanwezigheid een stuk luchtiger en leuker. Met humor en enthousiasme wist je troost en moed te bieden op momenten dat het allemaal even onhaalbaar leek. Jij bent dan ook één van de redenen dat dit boekje hier nu ligt.

Verder wil ik de leden van de leescommissie, prof. dr. T.P. Links, prof. dr. S.P. Berger en prof. dr. T. van Gelder, bedanken voor het investeren van hun tijd en het inzetten van hun expertise bij het beoordelen van dit proefschrift.

Kristina, thank you for the beautiful design and layout of the thesis booklet. Thanks to your creativity and enthusiasm, as well as your interest in my research, I can show this thesis booklet with pride.

Graag wil ik de Vasculitis Stichting bedanken voor sponsoring van mijn proefschrift en voor de kans mijn onderzoek te delen met collega's en patiënten via de regionale vasculitis bijeenkomst, de Vascuzine en via sponsoring van mijn Internationale Vasculitis en ANCA Workshop praatjes. I would like to thank prof. dr. P. Rutherford and Vifor Fresenius for sponsoring my thesis.

Verder wil ik de coauteurs van verschillende hoofdstukken in dit proefschrift bedanken. André van Beek, Jan Willem Koper, Liesbeth van Rossum en Janneke Tuin wil ik bedanken voor hun belangrijke bijdragen aan de totstandkoming van hoofdstuk 3. André en Janneke, de CURVE studie heeft het helaas niet in dit proefschrift gered, maar ik verwacht dat we er een mooie publicatie van kunnen maken. I would like to thank prof. dr. Min Chen and dr. Alexandre de Souza for providing their datasets and for their useful input on chapter 5. Bart-Jan Kroesen, Annechien Lambeck en Annick van de Ven wil ik bedanken voor de tijd die zij hebben geïnvesteerd en voor het meedenken over hoofdstuk 6. Tenslotte wil ik Han van der Hoeven bedanken voor zijn belangrijke bijdragen en begeleiding bij hoofdstuk 7.

Minke, hartelijk dank voor je inspanningen bij het verwerken van DNA monsters voor hoofdstuk 3. Theo en Wendy, bedankt voor jullie inspanningen bij het verwerken van samples voor de CURVE studie. Zonder jullie ondersteuning hadden de analyses van deze studies niet plaats kunnen vinden.

Ellis Herder, ontzettend bedankt voor je ondersteuning bij verschillende studies van dit proefschrift, maar in het bijzonder voor je harde werk bij de CURVE studie. Jouw inzet is onmisbaar voor de voltooiing van dit onderzoek. Ik hoop snel de resultaten te kunnen delen met jou en de deelnemers.

Linda Swart, Suzanne Arends, Gerald Klaassen, Janneke Tuin en Dorien Zelle, hartelijk dank voor het meedenken over de meetmethoden bij hoofdstuk 7. Lukas Dijck, ontzettend bedankt voor de technische ondersteuning tijdens het onderzoek.

De studenten die via Pilot Projects en wetenschapsstages van Bewegingswetenschappen en Geneeskunde aan het onderzoek hebben bijgedragen verdienen zeker vermelding in dit dankwoord. Eline, George en Jasmijn, bedankt voor jullie data invoer ten

---

behoefte van hoofdstuk 3. Anna van der Meer, Anne en Lajenda, bedankt voor jullie ondersteuning bij metingen voor hoofdstuk 7. Ik hoop dat jullie veel van de onderzoekspogingen hebben geleerd ondanks mijn drukke schema.

Winie, bedankt voor je gezelligheid, de pindakaas-M&M's en voor je ondersteuning bij het vinden van gaatjes in de overvolle agenda's van Coen en Jan Stephan en bij veel andere zaken.

Kiki, bedankt voor je vriendelijkheid en je behulpzaamheid bij het regelen van vele zaken, waaronder het toevoegen van Bram met zijn even volle agenda aan afspraken met Coen en Jan Stephan.

Mijn mede-'nefroners' kunnen natuurlijk niet ontbreken in dit dankwoord. Jullie waren meer dan collega's. De vrijmibo's, PLAN-borrels, vlijmscherpe sinterklaasgedichten (nee Yusof, ik stop nooit met praten over vasculitis), pubquizen, wijnproeverijen en waterski-avonturen zal ik niet vergeten. Voor jullie adviezen bij statistiek (vooral de R skills van Yusof), andere zaken zoals de aanschaf van een creditcard en nuttige presentaties bij de internistische casus bespreking ben ik erg dankbaar. Anna-Sophie, Antonio, Bart, Camilo, Chris, Coby, Debbie, Ditmer, Dorien, Edwin, Elise, Gerald, Ineke, Isidor, Janneke, Jelmer Humalda, Joëlle, José, Josie, Lianne Messchendorp, Laura Harskamp, Laura de Vries, Lucia, Lyanne, Maarten, Marco, Marieke, Maryse, Michele, Nicole, Niek Casteleijn, Nienke, Qingqing, Rianne, Rosa, Stanley, Stephanie, Suzanne, Willem, Wouter, Yusof en alle anderen die ik hier niet heb genoemd, bedankt voor de geweldige tijd en succes met jullie verdere carrières.

Verder wil ik de 'balzalers' bedanken voor het geweldige begin van mijn tijd als onderzoeker: Björn, Ellen, Gerald, Irina, Janine, Judith, Karen, Maarten (in de WhatsApp groep), Marco, Maryse, Merel, Suzanne, Trynke en Yusof. Bedankt voor de vele memorabele momenten tijdens het werk en voor de gezellige etentjes en spellenavonden.

Naast de Nefologie heb ik ook kennis mogen maken met mijn mede-onderzoekers van het Vasculitis Expertise Centrum Groningen en de onderzoekers van de Reumatologie. Hartelijk dank voor jullie feedback op mijn studies en voor jullie gezelligheid bij de Vasculitis Workshop, EULAR en afdelingsuitjes. Mensen van het PhD weekend, wat doen jullie hier nog, ga Doctor Who kijken!

Mijn collega's van de Reumatologie wil ik bedanken voor hun bijdrage aan mijn leerzame tijd als ANIOS. Annemiek, Lianne, Margriet, Marlies, Niels, Nynke, Rens, Rick, Rienk en Sanne, bedankt voor de warme ontvangst in de artsenkamer. Ik hoop dat de vrijdagmiddag snacks nog lang een traditie blijven op de afdeling. Alja Stel, Anneke Spoorenberg, Bram Rutgers, Hendrika Bootsma, Karina de Leeuw, Liesbeth Brouwer en Martha Leijnsma wil ik bedanken voor hun supervisie en de vele leermomenten. Tenslotte had ik mijn werk in de patiëntenzorg niet kunnen uitvoeren zonder de inspanningen van de Verpleegkundig Specialist en de MMA.

Dan de Berliners-Parisiërs-Pragers, reisgenoten en vrienden van het eerste uur. David, Fernande, Maria, Renske en Rozemarijn, bedankt voor de reisavonturen, IJs-Aan-De-IJssel en 'Kerst' diners.

Vrienden uit Groningen, waaronder Anna Schermann, Arwin, Bram van Ginkel, Fedde, Geertje, Graziella, Jelmer van Hasselt, Justin Klopstra, Justin Kranenberg, Lianne Klein Schaarsberg, Marnix, Robert Jan en Roxane, bedankt voor de vele leuke momenten die ik met jullie heb mogen beleven.

Verder wil ik mijn paranimfen, Marco van Londen en Niek Hessels, bedanken.

Marco, de rap-battles, UMCG maaltijden bij avondwerk, Charlie's Angels groepsfoto's, balzaal-lunches in de buitenlucht en memorabele polls op het whiteboard maakten de drukke dagen bij de nefro net een stukje leuker. De komende drie jaar emigreer ik naar het verre Oosten (Twente), maar daarna zijn wij weer elkaars collega's in het UMCG. Ik kijk er nu al naar uit.

Niek, mijn broertje dat altijd als de oudere broer wordt ingeschat. Wat leuk dat jij ook naar Groningen bent gekomen om geneeskunde te doen. Het heeft gezellige Arrow-, Punisher- en VGT-avonden opgeleverd. Je coschappen gaan volgens mij super goed. Een goede eigenschap van jou is dat je duidelijk en direct bent in je communicatie. Jouw gevoel voor andere mensen en jouw zorgzaamheid naar opa en oma (oma keek steeds uit naar het moment dat 'lekker ding' weer belde) kunnen Mirna en ik niet evenaren. Met je M2 coschappen in de Isala Klinieken in Zwolle treed je in mijn voetsporen. Heel veel succes daar. Ik heb er alle vertrouwen in dat je ze goed gaat doorlopen.

Mirna, jij kan als mijn oudere zus natuurlijk niet in dit dankwoord ontbreken. Bedankt voor de warme ontvangst toen ik net in Groningen begon. De etentjes met jou en je vriendinnen en collega's waren gezellig. In drukke tijden had jij geregeld een maaltijd klaar. Je woont nu verder weg en hebt een drukker leven, maar ik kijk er naar uit om je mijn appartement in Enschede te laten zien.

Lest best, pap en mam, wat bof ik met jullie. Jullie hebben altijd achter mij gestaan, zelfs op momenten dat ik niet in mezelf geloofde. Ook bij de verschillende verhuizingen, die steeds weer in de winter vielen, stonden jullie samen met Niek klaar. Mam, ontzettend fijn hoeveel tijd jij voor ons vrijmaakt. Je biedt altijd een luisterend oor. Heel lief en bewonderenswaardig hoe jij klaar staat voor opa en oma, ondanks de belasting die het jou oplevert. Jij verdient het dat wij later net zo goed voor jou zorgen. Pap, jouw input bij verslagen en presentaties was erg behulpzaam. Ook jouw vele reminders om 'de database op 1, 2 en 3' te zetten hebben mij steeds weer op het goede pad gezet. Vergeet niet af en toe zelf even te ontspannen.

Arno